

שמואל אומר הלכה כרבי יוסי – Shmuel said, the ruling is like Rabi Yosi

OVERVIEW

rules that the הלכה is like יוסי ר' that if one of עדים is a פסול the entire קרוב או פסול is בטל, regardless whether they intended to testify or not. Tosfos qualifies this ruling.

asks:

קשה היאך מצינו ידינו ורגלינו¹ כשנותנין גט שיש במעמד קרובים -

There is a difficulty with the ruling of שמואל, for how 'can we find our hands and feet' when we give a גט to a woman in the presence of relatives (to the husband or wife) -

והיה לנו לומר דעדות הכשרים בטל -

For we should say that the testimony of the כשרים is void; since the קרובים were present and saw the divorce, according to יוסי ר' they nullify the entire עדות -

responds to an anticipated question;²

והאי דומיא דדיני נפשות דשרינן אשת איש שיש בה מיתת בית דין -

And this case of a גט is similar to capital cases, for we are permitting a married woman to remarry, where there is execution by בי"ד if the divorce is invalid and she remarries.

וטעם דפרישית לעיל³ גבי עדות נפשות שייך נמי בגט -

And the reason which I explained previously regarding נפשות (why יוסי ר' rules there that בטלה עדותן או פסול עדותן בטלה) applies to a גט as well.

continues to ask:

וגם לרבי⁴ נמי קשה שפעמים יתכוין אחד מן הקרובים להעיד⁵ -

And the difficulty is also according to רבי, for occasionally one of the relatives may intend to testify. How can we give a גט in the presence of קרובים?!

answers:

לכן נראה לרבינו יצחק דגם לרבי יוסי לא אמרו דעדותן בטלה -

Therefore it is the view of the ר"י that even according to יוסי ר', we do not say that the עדות is void due to a קרוב ופסול who saw the act -

אלא דוקא באותן שמעידים בפני בית דין אבל בשביל ראיה לחודה לא -

¹ This expression היאך מצינו ידינו ורגלינו indicates that we are totally at a loss if we accept this ruling (we cannot even find our hands and feet!). See גיטין מח,א.

² The ruling of יוסי ר' is only regarding נפשות, but here we are discussing a גט (not נפשות).

³ (דיני נפשות) on this עמוד (see הגהות הב"ח). See TIE there (Summary). Regarding a גט one עד is meaningless just as by דיני נפשות (as opposed to דיני ממונות where one עד is מחייב).

⁴ רבי maintains that a קרוב או פסול invalidates the עדות, only when they intend to testify; however here the relatives are (seemingly) merely observing the divorce.

⁵ In which case even רבי agrees that the קרוב will invalidate the עדות.

Only exclusively where the קרובים actually testified before בי"ד, but the קרוב does not invalidate the עדות just by merely seeing it.⁶

asks (based on the preceding answer):

ואם תאמר אם כן מאי פריך הרוג יציל והא אינו הולך להעיד בבית דין⁷ -

And if you will say; if indeed it is so (that a קרוב voids the עדות only if he testifies in בי"ד), what does רב פפא ask that the victim should save the murderer (since the victim is פסול לעדות),⁸ but the victim is not going to testify in בי"ד (he is dead)?!

answers:

ואומר הרב רבינו יצחק דודאי מתחלה היה סבור הש"ס לרבי יוסי -

And the ר"י answered that certainly initially (when the רב פפא asked, הרוג יציל, the גמרא assumed that according to יוסי -

כי נמי אינן באין להעיד בבית דין עדותן בטלה -

Even if the פסול does not come to testify in בי"ד, nevertheless the עדות is void, therefore רב פפא asked; הרוג יציל, נרבע יציל, -

ומשני במקיימי דבר הכתוב מדבר כלומר⁹ כשבאין לקיים הדבר בבית דין -

However when רבא answered דבר הכתוב מדבר, he (also) meant to say that only in a case where the פסול came to בי"ד to substantiate the act by testifying -

אמר רבי יוסי נמצא אחד מהן קרוב או פסול דעדותן בטלה¹⁰ -

Did ר' יוסי say that if one was found to be a פסול או קרוב that עדותן בטלה.

continues to ask:

ואם תאמר אם כן מאי פריך לעיל מה יעשו שני אחין וכולי -

And if you will say; if indeed it is so (that a קרוב voids the עדות only if he testifies in בי"ד), what does רבי ask previously (in our משנה), 'what shall two brothers do, etc.' (according to יוסי that a קרוב always voids the עדות) -

והלא אין שום חששא אם לא יבאו להעיד בבית דין כדפירשתי -

But there is no concern if both brothers will not come to testify in בי"ד (only one will come), as I just explained; if the second brother does not testify we accept the testimony of the other עדים.

⁶ Therefore by a גט, since the קרובים do not testify at all; they are merely observing, therefore the קרובים do not void the עדות.

⁷ Just answered that a פסול voids the עדות only if he actually testifies but the הרוג is not testifying!

⁸ See תוס' ד"ה אלא on this עמוד why the הרוג is a פסול לעדות.

⁹ In addition to the obvious meaning of רבא's answer that the litigants cannot void the עדות; only outside witnesses can invalidate the עדות, we also learn from מקיימי דבר, that only those who come to בי"ד to substantiate the claim (מקיימי דבר), can void the עדות but not (outside) observers who do not testify.

¹⁰ Initially the גמרא assumed according to יוסי that a קרוב ופסול always voids the עדות (even if he just saw it and did not (even intend to) testify). The conclusion (based on רבא that (במקיימי דבר וכו') is that even according to יוסי, a קרוב voids the עדות only if he testifies. The difference between רבי and יוסי is that רבי requires that the פסול intend to testify when he sees the act (and then testify), but if he had no intention to testify, then even if he actually testifies he does not invalidate the עדות, however according to יוסי if he testifies he always invalidates the עדות, even if initially (when he observed the act) he had no intention to testify.

answers: תוספות

ויש לומר משום דפעמים שלא ידע זה בזה ויעיד האחד -

And one can say, because sometimes one brother will not know about the other brother, and one brother will testify in בי"ד -

אף על פי שכבר העיד אחיו בבית דין -

Even though his brother already testified in בי"ד, and this will void the entire עדות -

ואפילו אירע לאחר כדי דיבור¹¹ מכל מקום עדותו בטלה -

And even if the second brother's testimony happened after כדי דיבור of the first brother's testimony, nevertheless the עדות is nullified -

משום דמקשינן¹² שלשה לשנים¹³ נמצא קרוב או פסול¹⁴ בזה אחר זה -

Because we compare three to two [regarding the rule of] one was found to be a פסול [even] if they testified one after the other כדי דיבור -

אף על פי דלענין הזמה בעינן¹⁵ תוך כדי דיבור:

Even though that regarding הזמה we require that the עדים testify one after the other.

SUMMARY

Initially we assumed that יוסי ר' maintains that a פסול voids the עדות even if he did not testify, however the conclusion is that a פסול voids the עדות only if he testifies even according to יוסי ר' (even if it was כדי דיבור).

THINKING IT OVER

1. תוספות asks how we can give a גט in the presence of relatives. Why did תוספות not ask how do we make קידושין in the presence of relatives?¹⁶

2. Is תוספות initial question (regarding גט) valid according to the ר' חיים כהן of פ"י in the previous תוס' ד"ה לאסדהודי?

¹¹ Since one brother was not aware of his brother's testimony, we can reasonable be assured that they did not testify תוכ"ד of each other, and we know that regarding certain laws of עדים they apply only if the testimony was תוכ"ד, so seemingly there is no concern.

¹² Just like by two if one is a פסול או קרוב the עדות is בטלה if the קרוב testified כדי דיבור (because we do not have two כשרים), the same is by three, if one is a פסול the עדות is בטלה regardless when the פסול testified.

¹³ The הגהות הב"ה amends this to read לשנים לענין נמצא (instead of לשנים נמצא).

¹⁴ Others amend this to read פסול גם בזה (instead of פסול בזה).

¹⁵ The rule that הזמה is effective only if all the עדים were הוים is only in a case where they testified תכ"ד of each other, however concerning קרוב או פסול there is no need to testify תוכ"ד, even if they testified לאחד כ"ד the entire עדות is voided. See תוס' ד"ה אמר רבא on this עמוד for an explanation of the difference between הזמה and פסול.

¹⁶ See אוצר מפרשי התלמוד # 282-4.